

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ
(ДЕРЖПРАЦІ)

вул. Десятинна, 14, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-20-83, факс (044) 289-55-24
<http://www.dsp.gov.ua>, E-mail: dsp@dsp.gov.ua, Код ЄДРПОУ 39472148

06. 10. 2017 № 9960/1/5. 4-011-17 На № _____ від _____

Державна регуляторна
служба України

Про погодження проекту
наказу Мінсоцполітики

Державна служба України з питань праці відповідно до статті 21 Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” надсилає на погодження проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві” та просить погодити його в найкоротший термін.

- Додатки: 1. Проект наказу на 108 арк.
2. Пояснювальна записка на 3 арк.
3. Аналіз регуляторного впливу на 13 арк.
4. Копія повідомлення про оприлюднення проекту наказу на 1 арк.

Голова

Р. Чернега

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту наказу Міністерства соціальної політики України
„Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському
виробництві”

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві” (далі – проект акта) розроблено Державною службою України з питань праці (далі – Держпраці) відповідно до статті 28 Закону України „Про охорону праці”.

Чинні нормативно-правові акти у сфері охорони праці в сільськогосподарському виробництві є застарілими та не охоплюють нові технологічні процеси, обставини та умови праці, не відповідають сучасним вимогам щодо створення безпечних і не шкідливих умов праці на відповідних робочих місцях, тому потребують актуалізації та об'єднання в один єдиний нормативно-правовий акт.

2. Мета і шляхи її досягнення

Проект акта підготовлено з метою встановлення вимог охорони праці на робочих місцях, у виробничих та службових приміщеннях підприємств під час роботи у сільськогосподарському виробництві.

Реалізація проекту акта дасть змогу поліпшити умови праці під час роботи у сільськогосподарському виробництві, знизити рівень травматизму та професійних захворювань.

3. Правові аспекти

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у цій сфері, є: Конституція України, Закон України „Про охорону праці”, Правила охорони праці у птахівництві, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 06 жовтня 2008 року № 213, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 листопада 2008 року за № 1067/15758 (НПАОП 01.2-1.03-08), Правила охорони праці у тваринництві. Свинарство, затверджені наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 06 грудня 2004 року № 269, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 227/10507 (НПАОП 01.2-1.09-05), Правила охорони праці у тваринництві. Велика рогата худоба, затверджені наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 06 грудня 2004 року № 268, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 226/10506 (НПАОП 01.2-1.10-05), Правила охорони праці у тваринництві. Конярство, затверджені наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 26 листопада 2012 року № 1350, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2012 року за № 2072/22384 (НПАОП 01.2-1.11-12), Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві, затверджені наказом Міністерства

надзвичайних ситуацій України від 26 листопада 2012 року № 1353, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2012 року за № 2075/22387 (НПАОП 01.0-1.01-12).

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребуватиме виділення додаткових коштів із загального фонду Державного бюджету України.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження із Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством аграрної політики та продовольства України, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Фондом соціального страхування України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Державною інспекцією ядерного регулювання України, Державною регуляторною службою України та підлягає державній реєстрації у Міністерстві юстиції України.

6. Регіональний аспект

Проект акта не потребує погодження з регіонами, оскільки не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

6¹. Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні положення, що містять ознаки дискримінації

7. Запобігання корупції

У проекті акта відсутні правила і процедури, що можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

8. Громадське обговорення

Проект акта підлягає оприлюдненню на офіційному сайті Держпраці (www.dsp.gov.ua).

9. Позиції соціальних партнерів

Проект акта стосується соціально-трудової сфери та потребує погодження зі Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні та Конфедерацією роботодавців України.

Проект акта не стосується прав осіб з інвалідністю, тому не потребує погодження всеукраїнськими організаціями осіб з інвалідністю та їх спілками.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект акта є регуляторним. З метою оцінки відповідності принципам державної регуляторної політики проведено аналіз регуляторного впливу нормативно-правового акта.

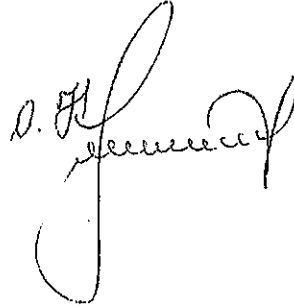
10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці.

Реалізація проекту акта не впливатиме на ринок праці.

11. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта дасть змогу забезпечити зниження рівня виробничого травматизму та створення безпечних умов праці у сільськогосподарському виробництві.

Перший заступник Міністра
соціальної політики України
_____ 2017 року

Ольга Крентовська

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту наказу Міністерства соціальної політики України
„Про затвердження Правил охорони праці у
сільськогосподарському виробництві”

I. Визначення проблеми

Проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві” (далі – проект акта) розроблено Державною службою України з питань праці (далі – Держпраці) відповідно до статті 28 Закону України „Про охорону праці” (далі – Закон), нормативно-правові акти з охорони праці переглядаються в міру впровадження досягнень науки і техніки, що сприяють поліпшенню безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, але не рідше одного разу на десять років.

Проблема, яку передбачається розв’язати шляхом державного регулювання, полягає у зменшенні кількості нещасних випадків в сільськогосподарському виробництві в цілому та виконанні вимог Закону щодо необхідності перегляду і скасування чинних нормативно-правових актів, що стосуються сільського господарства, які не охоплюють нові технологічні процеси, умови праці на виробництві та не відповідають сучасним вимогам щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці на відповідних робочих місцях, зокрема:

Правила охорони праці у птахівництві, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 06 жовтня 2008 року № 213, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 листопада 2008 року за № 1067/15758 (НПАОП 01.2-1.03-8), Правила охорони праці у тваринництві. Свинарство, затверджені наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 06 грудня 2004 року № 269, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 227/10507 (НПАОП 01.2-1.09-05), Правила охорони праці у тваринництві. Велика рогата худоба, затверджені наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 06 грудня 2004 року № 268, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 226/10506 (НПАОП 01.2-1.10-05), Правила охорони праці у тваринництві. Конярство, затверджені наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 26 листопада 2012 року № 1350, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2012 року за № 2072/22384 (НПАОП 01.2-1.11-12), Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві, затверджені наказом, Міністерства надзвичайних ситуацій України від 26 листопада 2012 року № 1353, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2012 року за № 2075/22387 (НПАОП 01.0-1.01-12).

Також розроблення проекту акта зумовлене зростанням рівня травматизму на підприємствах сільськогосподарської галузі. Так за інформацією Державної служби України з питань праці (далі – Держпраці), яка відповідно до Положення про Державну службу України з питань праці,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96, здійснює функції з реалізації державної політики, зокрема у сфері промислової безпеки, кількість потерпілих у сільськогосподарській галузі за 2015 рік 387 працівників та у 2016 році 391 працівників, у тому числі зі смертельним наслідком відповідно 59 та 63 працівників.

Ураховуючи зазначене, є всі необхідні підстави щодо розроблення нової редакції проекту наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві”, яким передбачено встановлення вимог охорони праці у сільськогосподарському виробництві.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	так	ні
Громадяни	так	
Держава	так	
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	так	

Визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та потребує вирішення шляхом державного регулювання. Положення, викладені в проекті регуляторного акта, мають загальнообов'язковий характер і не можуть затверджуватись локальними актами суб'єктів господарювання.

Відповідно до частини 1 статті 4 Закону України „Про охорону праці” державна політика в галузі охорони праці спрямована на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Отже, регулювання господарських відносин належить безпосередньо до компетенції відповідних органів держави.

II. Цілі державного регулювання

Проект акта спрямований на врегулювання відносин у сфері охорони праці у сільськогосподарському виробництві.

Доцільність та адекватність прийняття проекту акта є повністю обґрунтованою, оскільки держава повинна здійснювати контроль щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці.

При підготовці проекту наказу враховано вимоги статті 5 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” в частині недопущення прийняття регуляторного акта, який не узгоджується чи дублює діючі регуляторні акти.

Під час підготовки аналізу регуляторного впливу до проекту акта врахована інформація підготовлена Держпраці, яка здійснює функції з реалізації державної політики, зокрема у сфері промислової безпеки.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	У разі залишення ситуації без змін не можливо зменшення нещасних випадків і травматизму, що виникають внаслідок технологічних процесів у сільськогосподарському виробництві. За останні роки кількість потерпілих у сільськогосподарській галузі за 2015 рік 387 працівників та у 2016 рік 391 працівників, у тому числі зі смертельним наслідком відповідно 59 та 63 працівників
Альтернатива 2	Прийняття цього регуляторного акта дозволить врегулювати відносини у сфері охорони праці у сільськогосподарському виробництві, зокрема: до виконання робіт залучати працівників, які пройшли відповідне навчання (інструктаж), стажування; забезпечити робітників засобами колективного та індивідуального захисту; забезпечити контроль за дотримання вимог охорони праці; забезпечити розроблення проектно-технологічної документація з урахування вимог з охорони праці; та зменшити кількість нещасних випадків і травматизму, що виникають внаслідок виробничої діяльності і покращити умови праці працівників. Економічна ефективність полягатиме у зменшенні витрат, пов'язаних з відшкодуванням шкоди, обумовленої зазначеними причинами.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей:

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1. Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні	Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті.

<p>2. Прийняття регуляторного акта</p>	<p>Удосконалення нормативно-правової бази. Розвиток інтеграційних процесів і створення передумов для набуття Україною статусу асоційованого члена ЄС, а також:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зменшення витрат на розслідування нещасних випадків; - виплати по лікарняним листкам за період хвороби після травми; - відшкодування шкоди у разі стійкої втрати працездатності або у разі смерті працівника; - зменшення витрат на медичне обслуговування в лікарні після травмування; - зменшення витрат на реабілітацію осіб, які отримують травми; - зменшення пенсійних виплат через отримання інвалідності. 	<p>Зменшення витрат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на розслідування нещасних випадків; - по лікарняним листкам за період хвороби після травми; - відшкодування шкоди у разі стійкої втрати працездатності або у разі смерті працівника; - на медичне обслуговування в лікарні після травмування; - на реабілітацію осіб, які отримують травми; - пенсійне забезпечення через отримання інвалідності.
--	---	---

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Витрати, на відновлення працездатності та здоров'я, спричиненими нещасними випадками та професійними захворюваннями, фізичні страждання через отримання травм. Втрата близьких та рідних.
Альтернатива 2	Підвищення рівня безпеки праці та здоров'я громадян; зменшення особистих витрат в зв'язку з погіршенням стану здоров'я;	Відсутні.

	зниження рівня моральної шкоди.	
--	---------------------------------	--

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	28	2595	43389	-	46012*
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,1	5,6	94,3	-	100

*кількість суб'єктів господарювання (код КВЕД 25.6) за даними Держстату України станом на 01.01.2017 року.

Розподіл суб'єктів господарювання (код КВЕД 25.6) за їх розмірами Державною службою статистики не ведеться.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні.	Прямі та непрямі витрати пов'язані з підвищеним рівнем травматизму та профзахворювань в зв'язку з відсутністю Правил, зниження іміджу підприємств в конкурентному просторі.
Прийняття регуляторного акта	Зменшення витрат за рахунок: організації та проведенні розслідування за рахунок зменшення травматизму та гострих професійних захворювань, отруень; виплат лікарняних після травми за перші 5 днів; здійснення виплат потерпілим за моральну шкоду внаслідок травми; втрати від простою та поновлення технологічного процесу; заміна відсутнього через травмування персоналу;	За статистичними даними Держпраці за формою 4ЗТ у 2016 році середньооблікова кількість працюючих у сільськогосподарській галузі складає 663500 працівників, для ознайомлення з положеннями регуляторного акта витрачається 1 год., при цьому регуляторний акт під час трудової діяльності використовується постійно в реальному часі. Суми витрат для

	понадурочні роботи для компенсації недовипуску продукції; штрафи за нещасні випадки; порушення графіків приймання сировини та відвантаження продукції.	суб'єктів малого підприємництва за 1 рік 1258714,89 грн. і 2097858,15 грн. за 5 років (згідно додатку 4)
--	--	--

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	1	У разі залишення ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення визначених цілей.
Прийняття регуляторного акта	4	Прийняття такого регуляторного акта дозволить врегулювати відносини у сфері охорони праці у сільськогосподарському виробництві, що забезпечить досягнення повною мірою встановлених цілей.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
--------------------------	-------------------	--------------------	--

Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Вигоди відсутні	Витрати на компенсації	У разі залишення ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення визначених цілей, зокрема, в частині безпечного виконання робіт з урахуванням впровадження новітніх технологій під час виконання робіт у сільськогосподарському виробництві.
Прийняття регуляторного акта	Вигоди для держави передбачаються в держави, удосконаленні нормативно-правової бази, очікуване зниженні витрат на виплати та компенсації. Вигоди для громадян полягають у підвищенні рівня безпеки праці та здоров'я працездатного населення. Вигоди для суб'єктів господарювання полягають у зниженні рівня виробничого травматизму, професійної захворюваності та зниженні прямих і непрямих витрат, підвищення іміджу.	Витрати для держави, пов'язані з контролем за виконанням регуляторного акта. Витрати для громадян відсутні. Витрати для суб'єктів господарювання часові, пов'язані з вивченням вимог прийнятого регуляторного акта та дотриманням цих вимог	У разі прийняття регуляторного акта встановлені цілі будуть досягнуті повною мірою, що забезпечить потребу у вирішенні проблеми, встановить зрозуміле загальне регулювання, зникне нерегульованість, що наявна у чинних нормативно-правових актах в сфері охорони праці щодо безпечного виконання робіт з урахуванням впровадження новітніх технологій. Підвищення іміджу підприємств у конкурентному середовищі.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Від такої альтернативи необхідно відмовитися, оскільки сучасний стан нормативно-правового забезпечення сфери охорони праці потребує засобів, які б забезпечили його ефективний розвиток та реформування.	В зв'язку з підвищеним рівнем травматизму та профзахворювань може проявлятися негативний вплив на імідж підприємства в зв'язку з відсутністю нормативно-правового регулювання питань безпеки працівників.
Прийняття регуляторного акта	Прийняття цього регуляторного акта дозволить уникнути недоліків зазначених альтернатив та врегулювати відносини в сфері охорони праці під час проведення робіт у сільськогосподарському виробництві. Ця альтернатива відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми у цілому та принципам державної регуляторної політики, та є найбільш прийнятною для досягнення визначених цілей.	Зовнішні чинники (економічні, політико-правові, соціальні, природно-екологічні) на дію акта проявляться через підвищення іміджу підприємства в конкурентному середовищі за рахунок більш обґрунтованої роботи по зниженню травматизму та профзахворювань.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві” та фактична реалізація положень нормативно-правового акта.

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта, шляхом його

оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному сайті Держпраці.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Проект акта стосується інтересів держави, суб'єктів господарювання. Негативних наслідків у зв'язку з прийняттям регуляторного акта не очікується.

Органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування не несуть витрат на виконання вимог регуляторного акта, тобто реалізація запропонованого регуляторного акта не потребує додаткових витрат із Державного бюджету України.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Передбачається, що регуляторний акт набере чинності відповідно до вимог законодавства.

Строк дії регуляторного акта необмежений.

Структура запропонованого регуляторного акта розроблена з урахуванням можливості доповнення або внесення змін до регуляторного акта у разі виникнення необхідності правового врегулювання відносин, що виникають в Україні.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності дії регуляторного акта є:

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, – не прогнозується;
- суб'єкти господарювання та/або фізичні особи, на яких поширюватиметься дія акта – роботодавці (суб'єкти господарювання) та працівники у сільськогосподарському виробництві;
- розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, – незначні;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – високий.

Впровадження цього регуляторного акту дозволить:

- зменшити витрати по Фонду соціального страхування;
- зменшення кількості смертельно травмованих у 2015 році 59 працівників, у 2016 році 63, за результатами нового звітного періоду статистична інформація буде оновлена.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено до набрання чинності цього акта шляхом аналізу зауважень та пропозицій до нього, які надходитимуть від юридичних та фізичних осіб після оприлюднення зазначеного акта на офіційному сайті Держпраці.

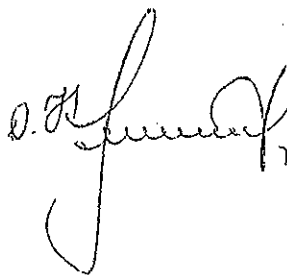
Повторне відстеження здійснюватиметься через рік після набрання чинності даним регуляторним актом шляхом порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичні відстеження результативності здійснюватимуться один раз на три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності.

Відповідні відстеження будуть проводитись шляхом аналізу статистичних даних, виконавцем яких є Держпраці.

**Перший заступник Міністра
соціальної політики України**

_____ 2017 року

Ольга Крентовська

Згідно з Додатком 4
до Методики проведення аналізу впливу
регуляторного акта

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з 01 січня 2017 р. по 30 квітня 2017 р.

№	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Робочі зустрічі з представниками малого підприємництва	3	За результатами робочих зустрічей представниками малого підприємництва опрацьовано питання взаємодії під час впровадження проекту акта
2	Робоча зустріч з представниками Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні	5	Остаточне узгодження зауважень і пропозицій щодо проекту регуляторного акта

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання:
43389 (одиниць)

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 94,3 (відсотків)

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

№	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	0	0	0

2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	0	0	0
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)	0	0	0
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	0	0	0
5	Інші процедури (уточнити)	X	X	X
	не передбачено	0	X	0
6	Разом, гривень	0	X	0
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	43389		
8	Сумарно, гривень	0	X	0
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	1 год. x 19,34= 19,34 грн.	0	0
10	Процедури організації виконання вимог регулювання	0	0	0
11	Процедури офіційного звітування	0,5 x 19,34= 9,67 грн.	0	(0,5 x 19,34) x 5= 48,35 грн.
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	0	0	0
13	Інші процедури (уточнити)	X	X	X
	не передбачено	0	X	0
14	Разом, гривень	29,01	X	48,35
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	43389		
16	Сумарно, гривень	1258714,89	X	2097858,15

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

№	Показник	Перший рік регулювання (стартовий), гривень	За п'ять років, гривень
1	Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	0	0
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	1258714,89	2097858,15
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	1258714,89	2097858,15
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	0	0
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	1258714,89	2097858,15

ПОВІДОМЛЕННЯ
про оприлюднення проекту наказу Міністерства соціальної політики
України „Про затвердження Правил охорони праці у
сільськогосподарському виробництві”

Проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві” (далі – проект наказу) розроблено Державною службою України з питань праці відповідно до статті 28 Закону України „Про охорону праці”.

Пропозиції та зауваження до проекту наказу приймаються протягом одного місяця з дня оприлюднення за наступною адресою:

Державна служба України з питань праці, 01601, м. Київ, вул. Десятинна, 14; e-mail: dsp@dsp.gov.ua; тел.: (044) 289-41-52.

Проект наказу оприлюднений шляхом розміщення на офіційному веб-сайті Держпраці: www.dsp.gov.ua (розділ „Діяльність” → підрозділ „Регуляторна діяльність”).

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

№ _____

Про затвердження Правил охорони
праці у сільськогосподарському
виробництві

Відповідно до статті 28 Закону України „Про охорону праці” та пунктів 8 і 10 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 423 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві, що додаються.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 06 грудня 2004 року № 268 „Про затвердження Правил охорони праці у тваринництві. Велика рогата худоба”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 226/10506 (зі змінами);

наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 06 грудня 2004 року № 269 „Про затвердження Правил охорони праці у тваринництві. Свинарство”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 227/10507 (зі змінами);

наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 06 жовтня 2008 року № 213 „Про затвердження Правил охорони праці у птахівництві”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 03 листопада 2008 року за № 1067/15758;

наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 26 листопада 2012 року № 1350 „Про затвердження Правил охорони праці у тваринництві. Конярство”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 грудня 2012 року за № 2072/22384;

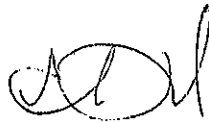
наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 26 листопада 2012 року № 1353 „Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 грудня 2012 року за № 2075/22387.

3. Департаменту заробітної плати та умов праці (Товстенко О. П.) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Крентовську О. П.

Міністр

А. Рева

Проект наказу підготовлено Департаментом заробітної плати та умов праці

ПОГОДЖЕНО:

Перший заступник Міністра

О. Крентовська

Державний секретар

В. Іванкевич

Заступник Міністра

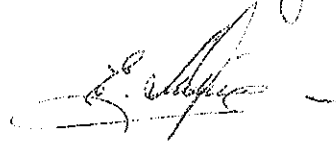
О. Привалов

Заступник директора Департаменту заробітної плати та умов праці – начальник відділу

С. Рябоконь

Директор Юридичного департаменту

О. Туліна

Головний спеціаліст Відділу з питань запобігання та виявлення корупції

О. Андріїшина

Наказ підлягає державній реєстрації в Міністерстві юстиції України

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства соціальної
політики України
_____ 2017 року № _____

ПРАВИЛА ОХОРОНИ ПРАЦІ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Ці Правила поширюються на всіх суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правової форми, які здійснюють діяльність у сільському господарстві.

2. Ці Правила встановлюють вимоги до охорони праці під час одержування продукції рослинництва і тваринництва, вирощування сільськогосподарських культур на відкритому ґрунті, в оранжереях і теплицях.

3. Ці Правила є обов'язковими для роботодавців і працівників, які виконують роботи з вирощування, збирання, оброблення продукції рослинництва і тваринництва.

II. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

1. Роботодавець повинен забезпечити безпечні і нешкідливі умови праці відповідно до Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони

праці працівників, затверджених наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25 січня 2012 року № 67, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2012 року за № 226/20539 (НПАОП 0.00-7.11-12).

2. Роботодавець зобов'язаний створити службу охорони праці відповідно до Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці України від 15 листопада 2004 року № 255, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01 грудня 2004 року за № 1526/10125 (НПАОП 0.00-4.35-04).

3. Роботодавець зобов'язаний за власні кошти організувати проведення медичних оглядів працівників під час прийняття на роботу (попередній медичний огляд) та протягом трудової діяльності (періодичні медичні огляди) відповідно до вимог Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за № 846/14113.

4. Працівники повинні проходити навчання і перевірку знань з питань охорони праці відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 231/10511 (НПАОП 0.00-4.12-05).

5. Не допускається залучення жінок до робіт, визначених у Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок, затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 грудня 1993 року № 256, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 1994 року за № 51/260.

Підіймання та переміщення важких речей жінками необхідно здійснювати з дотриманням вимог Граничних норм підіймання і переміщення важких речей жінками, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10 грудня 1993 року № 241, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 грудня 1993 року за № 194.

6. Забороняється залучення неповнолітніх до робіт, визначених у Переліку важких робіт і робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх, затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 березня 1994 року № 46, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 липня 1994 року за № 176/385.

Підіймання та переміщення важких речей неповнолітніми необхідно здійснювати з дотриманням вимог Граничних норм підіймання і переміщення важких речей неповнолітніми, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22 березня 1996 року № 59, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 квітня 1996 року за № 183/1208.

7. Роботодавець повинен забезпечити стан пожежної безпеки відповідно до Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697 (далі – НАПБ А.01.001-2014).

8. Роботодавець повинен одержати дозвіл на виконання робіт підвищеної безпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної безпеки відповідно до Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної безпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної безпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 року № 1107.

9. Роботодавець зобов'язаний опрацювати і затвердити нормативні акти про охорону праці, що діють на підприємстві, відповідно до Порядку опрацювання і затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві, затвердженого наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 21 грудня 1993 року № 132, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 лютого 1994 року за № 20/229 (НПАОП 0.00-6.03-93).

10. Роботодавець зобов'язаний організувати проведення атестації робочих місць за умовами праці відповідно до Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 1992 року № 442.

11. Роботодавець повинен організувати розслідування та вести облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій відповідно до Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1232.

12. Роботодавець повинен забезпечити проведення гігієнічної регламентації та державної реєстрації небезпечних факторів відповідно до вимог Положення про гігієнічну регламентацію та державну реєстрацію небезпечних факторів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 року № 420.

13. Роботодавець повинен забезпечити проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи технологій, продукції та сировини відповідно до вимог Порядку проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09 жовтня

2000 року № 247, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 січня 2001 року за № 4/5195.

14. Роботодавець повинен забезпечити встановлення знаків безпеки для позначення небезпечних зон відповідно до:

ДСТУ ISO 6309:2007 „Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір”;

Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2009 року № 1262.

15. Виконання робіт, пов'язаних з транспортуванням тварин, необхідно здійснювати з дотриманням вимог Правил транспортування тварин, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року № 1402.

16. Експлуатацію та утримання електричних установок та електричних мереж необхідно здійснювати відповідно до:

Правил безпечної експлуатації електроустановок, затверджених наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 06 жовтня 1997 року № 257, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 січня 1998 року за № 11/2451 (далі – НПАОП 40.1-1.01-97);

Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 09 січня 1998 року № 4, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за № 93/2533 (далі – НПАОП 40.1-1.21-98), а також відповідно до вимог чинного законодавства України.

17. Виконання робіт на висоті необхідно здійснювати відповідно до вимог Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27 березня 2007 року № 62, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 червня 2007 року за № 573/13840 (НПАОП 0.00-1.15-07).

18. Усі роботи, пов'язані з використанням вантажопідйомних і транспортних машин, механізмів й устаткування, необхідно здійснювати відповідно до вимог чинного законодавства України.

III. ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ДО ВИРОБНИЧОГО ОБЛАДНАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОЧИХ МІСЦЬ

1. Розміщення виробничого обладнання та організація робочих місць повинні відповідати:

ДСТУ 7234:2011 „Дизайн і ергономіка. Обладнання виробниче. Загальні вимоги дизайну та ергономіки”;

ДСТУ ГОСТ 12.2.061:2009 „ССБТ. Обладнання виробниче. Загальні вимоги безпеки до робочих місць”.

2. Рівні небезпечних і шкідливих виробничих чинників у виробничих приміщеннях та на робочих місцях не повинні перевищувати норм, встановлених:

Державними санітарними нормами і правилами при роботі з джерелами електромагнітних полів, затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18 грудня 2002 року № 476, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 березня 2003 року за № 203/7524.

Санітарними нормами виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку, затвердженими постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 37 (далі – ДСН 3.3.6.037-99);

Державними санітарними нормами виробничої загальної та локальної вібрації, затвердженими постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 39 (далі – ДСН 3.3.6.039-99);

Санітарними нормами мікроклімату виробничих приміщень, затвердженими постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 42 (далі – ДСН 3.3.6.042-99)

3. Обладнання, при експлуатації якого можливе виділення шкідливих речовин у повітря робочої зони, повинно бути обладнане укриттям з місцевим відсмоктуванням.

Пуск місцевого відсмоктування повинен бути заблокований з пуском технологічного обладнання.

4. Струмопідвідні проводи до електрифікованих машин і установок у виробничих приміщеннях повинні бути ізольовані і захищені від механічного пошкодження.

5. Трубопроводи, запірні арматура, насоси і вмістища, розміщені у теплицях, які використовують під час застосування гербіцидів і агрохімікатів, мають бути герметично закритими.

6. Труби системи поливання мають бути пересувними. Розміщення зрошувачів у системі поливання має бути таким, щоб не спричиняти травмування працівників та не ускладнювати роботу транспортних засобів і механізмів.

7. Гальма засобів малої механізації (підвісних транспортних ліній, стрічкових транспортерів, електричних талів, візків, що переміщуються надґрунтовими регістрами тощо), які застосовують під час збирання урожаю і транспортування його у складські приміщення, мають бути справними.

8. Температура робочих поверхонь обладнання повинна відповідати ДСТУ EN 563-2001 „Безпечність машин. Температури поверхонь, доступних для дотику. Ергономічні дані для встановлення граничних значень температури гарячих поверхонь”.

IV. ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ

1. Експлуатація сільськогосподарських машин (сільськогосподарських тракторів, їх причепів і змінних причіпних машин, систем складових частин та окремих технічних вузлів) повинна здійснюватися відповідно до чинного законодавства України.

2. Не дозволяється:

експлуатація несправних машини та обладнання;

експлуатація сільськогосподарських тракторів без електростартерного запуску двигуна та з відсутньою або з несправною системою блокування запуску двигуна при включеній передачі.

V. ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ОДЕРЖАННЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

1. Вимоги щодо безпеки під час використання пестицидів та мінеральних добрив

1. Транспортування, зберігання та застосування пестицидів необхідно здійснювати з дотриманням вимог Закону України „Про пестициди і агрохімікати”, Державних санітарних правил „Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві”, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 03 серпня 1998 року № 1 (далі – ДСП 8.8.1.2.001-98).

2. Доставку пилоподібних мінеральних добрив на поле з подальшим їх внесенням у ґрунт необхідно здійснювати на спеціальному транспортному засобі, обладнаному устаткуванням для вивантаження. Кузов транспортного засобу має бути без щілин і накритий брезентом.

Перевозити аміачну селітру з іншими мінеральними добривами на одному транспортному засобі не дозволяється.

3. Не дозволяється у темний час доби виконання робіт, пов'язаних з транспортуванням аміаковмісних мінеральних добрив, приготуванням розчинів, змішуванням їх та внесенням у ґрунт.

4. Не дозволяється транспортувати разом різні види пестицидів, хімічна взаємодія яких, у разі порушення упаковки, може спричинити їх займання.

5. Не дозволяється перевозити пестициди та протруєне насіння разом з біологічними засобами захисту рослин, харчовими і кормовими продуктами та іншими вантажами.

6. Не дозволяється використовувати для зберігання продуктів, фуражу, води тощо тару від мінеральних добрив, навіть після її знешкодження.

7. Виконання авіаційно-хімічних робіт із застосування пестицидів і агрохімікатів необхідно здійснювати відповідно до вимог Правил безпеки праці під час виконання авіаційно-хімічних робіт, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 06 червня 2008 року № 129, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 липня 2008 року за № 697/15388.

8. У машинах, які застосовуються для роботи з пестицидами, усі з'єднання магістралей переміщення пестицидів (фланці, затички, штуцери,

ніпелі, люки тощо) повинні мати ущільнювальні прокладки. Не дозволяється використовувати машини з недостатнім ущільненням з'єднань.

2. Вимоги щодо безпеки під час обробітку ґрунту, сівби, садіння і догляду за посівами

1. Роботи, пов'язані з підготовкою мінеральних добрив до внесення у ґрунт, необхідно здійснювати за допомогою механізмів, оснащених пристроями для зниження пилоутворення.

2. Не дозволяється готувати розчини пестицидів безпосередньо в полі без засобів механізації.

3. Працівникам не дозволяється перебувати у зоні можливого руху маркерів або навісних машин під час розвертання машинно-тракторних агрегатів.

4. Під час руху агрегату не допускається одночасне обслуговування одним працівником двох або більше сівалок.

5. Завантаження сівалок і садильних машин насінням, садильним матеріалом та добривами має бути механізованим.

Ручне завантаження допускається лише за умови зупинення посівного або садильного агрегату та вимкнення двигуна трактора.

6. Замінювати, очищати і регулювати робочі органи навісних машин і знарядь, які перебувають у піднятому стані, дозволено після вжиття заходів, що запобігають їх самовільному опусканню.

7. Працівникам заборонено підніматися або спускатися з машин під час їх руху.

8. Не дозволяється сівачам працювати на навісних сівалках.

3. Вимоги щодо безпеки під час збирання зернових, зернобобових та круп'яних культур

1. Під час роботи в полі та переміщення по дорогах на зернозбиральному комбайні дозволено перебувати лише комбайнеру.

2. Запасні ножі збиральних машин необхідно зберігати у дерев'яних чохлах на польовому стані.

3. Не дозволяється перебування працівників у кузові автомашини або тракторного причепа під час заповнення їх технологічним продуктом, а також під час транспортування продукту до місця складування.

4. Комбайни мають бути забезпечені дерев'яними лопатами для проштовхування злежаного зерна у бункерах до вивантажувального шнека.

5. Збиральні машини мають бути забезпечені міцними дерев'яними підкладками для встановлення домкрата.

6. Під час переїжджання вивантажувальні шнеки та інші робочі органи збиральних машин мають бути переведені в транспортне положення. Дистанція між збиральними машинами повинна бути не менше ніж 50 м.

7. Перед початком зернозбиральних робіт необхідно:
на відведених ділянках влаштувати обладнані польові стани й місця для відпочинку працівників;
перевірити висоту провисання проводів повітряних ліній електропередач.

4. Вимоги щодо безпеки під час післязбирального доробляння та зберігання зернових, зернобобових та круп'яних культур

1. Післязбиральне обробляння зерна у приміщеннях зерносковищ дозволено виконувати лише за умови наявності окремих спеціальних відділень для протруєння, очищення, сушіння та зберігання зерна, оснащених системою аспірації.

2. Не дозволяється використовувати для протруєння насіння обладнання, агрегати, комплекси і токи, які призначено для післязбирального доробляння та зберігання продовольчого і фуражного зерна.

3. Не дозволяється експлуатувати машини і обладнання без захисних огорож.

4. Не дозволяється у місцях проведення робіт з консервування зерна та зберігання хімічних консервантів вживати їжу, палити та користуватися відкритим вогнем.

5. Вимоги щодо безпеки під час збирання та заготівлі соломи, сіна, сінажу і силосу

1. Зернозбиральні комбайни і транспортні засоби мають бути обладнані автоматичною зчіпкою, яка дозволяє від'єднувати наповнений причіп і приєднувати порожній під час руху агрегату без участі допоміжного працівника.

2. Погодження дій трактористів при розчепленні волокуші з трактором і початку руху машин після розчеплення необхідно здійснювати за умови наявності допоміжного працівника (сигнальника). Працівник повинен знаходитись попереду агрегату в зоні видимості обох трактористів. Трактористи повинні починати рух тільки після сигналу допоміжного працівника (свистком, прапорцем тощо).

3. Працівникам не дозволяється перебувати на копицях, які переміщують.

4. На період скиртування працівники мають бути забезпечені справними вилами, страхувальним знаряддям, засобами сигналізації (свистками, прапорцями).

5. Скиртування дозволяється проводити у світлий час доби, за швидкості вітру не більше ніж 6 м/с. Не дозволяється виконувати скиртувальні роботи під час грози.

6. Під час скиртування необхідно дотримуватися таких вимог:

кількість скиртоправів, що одночасно перебувають на скирті, не повинна перевищувати шістьох з розміщенням їх не ближче ніж за 1,5 м від краю скирти;

після досягнення скиртою висоти 2 м навколо неї необхідно вистелити шар соломи шириною 2 м і висотою 1 м (для пом'якшення удару внаслідок падіння працівника зі скирти);

не допускається використання скиртоукладача для піднімання на скирту і спускання з неї;

для завершення формування скирти на ній мають залишитися не більше двох скиртоправів;

скиртоправи не повинні перебувати ближче ніж 3 м від грабельної решітки під час подавання соломи (сіна) скиртоукладачем на скирту;

для піднімання та опускання працівників зі скирти потрібно застосовувати приставні або мотузяні драбини, які у верхній частині необхідно закріплювати страхувальними мотузками, з'єднаними з металевим стрижнем, уведеним горизонтально в нижню частину скирти зі зворотного боку на глибину не менше ніж 1 м.

7. Вкладати тюки у скирту, склади для сіна або кузов транспортного засобу необхідно у перев'язку. Тюки необхідно подавати узгоджено, укладачам не дозволяється наближатися до краю скирти (кузова) ближче ніж на 1,5 м.

8. Вкладати рулони необхідно механізованим способом вертикально у шаховому порядку.

9. Під час укладання рулонів і тюків не можна допускати нахилу штабеля. Нахилений штабель необхідно закріпити упорами або відтяжками до остаточного розбирання штабеля.

10. Працівникам не дозволяється перебувати під піднятими рулонами і тюками та у радіусі дії стріли навантажувальної машини під час укладання рулонів і тюків за допомогою кранів або навантажувачів.

11. Розрізання скирт скирторізом дозволяється виконувати за умови наявності допоміжного працівника (сигнальника), який повинен перебувати за межами зони можливого падіння пиляльного ланцюга у разі його пошкодження чи відмови.

12. Не дозволяється перебування працівників поблизу потоку подрібненої маси та робочих органів машин для навантажування соломи і сіна зі скирт з одночасним подрібненням і пневматичним завантаженням у транспортні засоби.

13. Не дозволяється виконання робіт під навислими козирками, які утворились при розбиранні скирт.

14. Під час роботи прес-підбирача не дозволяється:
перебувати на прес-підбирачі;

заглядати до пресувальної камери;
вправляти руками в'язальний шпагат у в'язальному апараті;
перебувати у зоні обертання маховика;
проштовхувати руками масу до приймальної камери.

15. Під час роботи тьюкоукладача працівникам не дозволяється перебувати ближче ніж 1 м від робочих ланцюгів підбирача і поперечного транспортера та проштовхувати тюки у підбирач під час його руху.

16. Докладати тюки, що обвалилися, вручну дозволено тільки після зупинення агрегату.

17. Перед вивантаженням штабеля необхідно впевнитися, що у небезпечній зоні не перебувають працівники. Під час розвантаження поправляти штабель вручну не допускається.

18. Агрегати для виготовлення вітамінного трав'яного борошна та для висушування трави, соломи, зелених гілок дерев, виноградної вичавки та інших відходів мають бути обладнані справними приладами контролю температурного режиму та автоматичними приладами безпеки, які вимикають подавання палива у разі обривання полум'я форсунки.

19. Роботи, пов'язані зі закладанням силосу, дозволяється проводити тільки у світлий час доби.

У траншеях заглибленого типу дозволено трамбувати силосну (сінажну) масу в темний час доби одним трактором у разі відсутності у траншеї допоміжних працівників та наявності стаціонарного освітлення всієї поверхні робочої зони.

20. Для трамбування маси необхідно застосовувати тільки гусеничні трактори загального призначення. Під час трамбування двері кабіни необхідно закріпити у відкритому положенні.

21. Дозволяється використовувати трактори тільки з передньонавішеним розрівнювальним пристроєм.

22. На кургані, бурті або у траншеї дозволено виконувати роботи тільки одним трактором. У траншейних сховищах шириною 12 м і більше допускається одночасна робота не більше двох гусеничних тракторів загального призначення.

23. Роботи із внесення хімічних консервантів повинні проводити не менше двох працівників.

24. Під час закладання у башту силосу або сінажу заборонено перебування працівників у баштах під час перерв у подаванні маси більше ніж на 2 години.

Поновлення робіт після перерв дозволяється тільки після провітрювання башти протягом 2 годин.

6. Вимоги щодо безпеки під час збирання та післязбирального доробляння льону

1. Під час складання агрегату (трактор-льонокомбайн-причіпний візок) причіплювач повинен перебувати з лівого боку агрегату і подавати сигнали трактористу. Зчіплювання агрегату необхідно проводити після зупинення трактора.

2. Страхувальні пристрої повинні бути у положенні, що унеможливило роз'єднання агрегату.

3. Карданний вал комбайна або льонобралки необхідно приєднувати до вала відбирання потужності трактора після зчеплення машин та за умови вимкненого двигуна.

4. Працівникам заборонено перебувати у кузові причепа під час його руху. Розрівнювати ворох у причепі дозволено тільки під час зупинення агрегату.

5. Не дозволяється одягати та знімати бральні паси, а також заправляти в'язальний апарат комбайна і підбирача шпагатом за умови ввімкненого двигуна.

6. Під час обкатування в'язального апарата вмикати його дозволено тільки за допомогою шнура, який прив'язаний до педалі, перебуваючи за межами зони роботи скидальних важелів.

7. Транспортні засоби, які використовують на сушильному пункті, мають бути обладнані іскрогасниками.

8. Усі машини для первинного оброблення льону мають бути обладнані вентиляційними пристроями і пневмотранспортерами.

9. Льономолотильні і тіпальні машини мають бути обладнані столами для подавання сировини й обмежувачами положення рук.

10. Не дозволяється відкривати кожухи тіпальних машин до остаточного їх зупинення.

11. Усувати забивання голчастих валиків трясил та знімати намотки з вальців машин і шийок бильних барабанів тіпальних машин дозволяється тільки за допомогою гаків-різаків.

7. Вимоги щодо безпеки під час вирощування та збирання цукрових буряків

1. Не дозволяється перебування працівників на сівалках під час переїжджання і розвертання, а також на транспортних засобах під час завантажування і транспортування гички або коренеплодів цукрових буряків.

2. Не дозволяється:

підштовхувати транспортні засоби та бурякозбиральні машини, що забуксували на полі чи дорозі;

сидіти (стояти) на рамі або інших частинах бурякозбиральних машин під час їх роботи;

замінювати ножі та диски зрізувальних і обрізувальних механізмів, встановлювати зазори між дисками копачів та зазори у конічних підшипниках копачів без застосування відповідних засобів індивідуального захисту (далі – ЗІЗ).

3. Дистанція між збиральним агрегатом (комбайна) та транспортним засобом під час їх руху має становити не менше 1,5 - 2 м.

4. Не дозволяється розрівнювати коренеплоди цукрових буряків вручну у кузові транспортного засобу під час його руху.

5. Працівникам не дозволяється перебувати попереду і позаду гичкозбиральної машини, а також у площині обертання ротора під час її руху.

6. Коренеплоди, які залишились у транспортному засобі після його розвантаження, необхідно прибирати за допомогою скребка або лопати з подовженим держакон, не піднімаючись у кузов.

8. Вимоги щодо безпеки під час вирощування, збирання та післязбирального доробляння картоплі

1. Не дозволяється перевозити навісну саджалку із завантаженими бункерами.

2. Під час переміщення садильного агрегату не дозволяється піднімати та опускати маркери вручну.

3. Не дозволяється перебування працівників у радіусі дії стріли завантажувача.

4. Під час переїжджання передні колеса причіпних картоплезбиральних комбайнів і вивантажувальні транспортери повинні бути установлені у транспортне положення.

5. Під час групового переїжджання агрегатів дистанція між ними має становити не менше ніж 30 м, а на схилах – не менше ніж 50 м.

6. Післязбиральне доробляння картоплі необхідно здійснювати в окремих виробничих приміщеннях.

7. Перед підніманням платформи підіймача оператор повинен впевнитися у відсутності працівників на транспортному засобі, який розвантажують, у приймальному бункері, на платформі підіймача та подати звуковий сигнал.

8. Працівникам забороняється перебувати під піднятою платформою підіймача.

9. Вимоги щодо безпеки під час закладання і вирощування багаторічних насаджень та збирання врожаю

1. На входних дверях приміщення для світлового загартування прищеп з використанням ртутних ламп високого тиску необхідно вивішувати знак заборони відповідно до вимог Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників. Відкривання дверей має бути заблоковано з вимиканням ртутних ламп.

2. Під час навантажування і розвантажування шпалерних стовпів працівники повинні перебувати з їх торцевих боків. Кожний залізобетонний стовп дозволяється розвантажувати тільки двом працівникам.

3. Не дозволяється складувати шпалерні стовпи у штабелі висотою понад 1,5 м.

4. Машини і знаряддя, призначені для роботи у безпосередній близькості від крон дерев, мають бути обладнані обтікачами.

5. Під час роботи на садовій платформі з використанням пневматичного інструменту для очищення, побілення штамбів, збирання плодів і обрізування крони плодкових дерев працівники повинні використовувати відповідні ЗІЗ.

6. Під час роботи на садовій платформі не дозволяється:
перебувати у зоні дії трапів;
ремонтувати пневматичний різальний апарат і замінювати його при ввімкненому компресорі;

заходити на платформу і сходити з неї на ходу, а також переходити з одного боку трапа на інший;

використовувати платформу для перевезення працівників.

7. Не дозволяється проведення машинного контурного обрізування плодових дерев:

у садах, розміщених на схилах понад 9° (16 %);

без захисної огорожі лобового і бокових вікон кабіни трактора;

з використанням дискових пилок з тріщинами на диску або зубцях, зі зламаними підряд двома зубцями;

у разі перебування людей у радіусі 70 м.

8. Не дозволяється очищати дискові пилки від гілок без застосування відповідних ЗІЗ.

9. Під час оброблення ґрунту і проріджування рослин з використанням ручного інструменту працівники повинні перебувати на відстані 2 - 3 м один від одного.

10. Під час чекання пагонів, обрізування лози, зрізання виноградних грон, підв'язування виноградних кущів працівники повинні перебувати один від одного на відстані не менше ніж 2 м.

11. Для обрізування плодових дерев необхідно використовувати самостійні драбини з огороженими робочими майданчиками.

12. Не дозволяється обрізувати дерева з приставних драбин.

13. Роботи на драбинах висотою понад 3 м повинні виконувати два працівники, один з яких повинен підтримувати драбину в основі від переміщення.

14. При використанні драбин під час обрізування гілок не дозволяється:
працювати, стоячи вдвох на одній драбині;
переходити з драбини на дерево і назад;
стояти одною ногою на драбині, а іншою – на дереві;
працювати механізованим інструментом на драбині з неогородженим робочим майданчиком.

15. Для переміщення ручного різального інструменту необхідно використовувати відповідні сумки або легкі переносні ящики.

16. Під час виконання робіт, пов'язаних з обрізуванням, не допускається:
одночасне виконання механізованих та ручних робіт на одній ділянці, плантації, винограднику;
перевезення до місця роботи працівників разом з незахищеним ріжучим чи колючим ручним інструментом;
зберігання інструменту на ділянках і в траві;
обрізання дерева під час дощу та після нього до підсихання стовбурів і основних скелетних гілок;
перебування під гілками, які зрізають;
обрізання високих дерев поблизу ліній електропередачі, що перебувають під напругою;
перебування у міжрядді під час натягування шпалерного дроту механічними засобами.

10. Вимоги щодо безпеки під час виконання робіт у захищеному ґрунті

1. Роботи, пов'язані з приготування ґрунтової суміші, необхідно здійснювати на спеціально обладнаних майданчиках.

2. Під час роботи змішувача ґрунту його необхідно надійно загальмувати. Переміщувати змішувач дозволено лише після від'єднання електроживлення і тільки на жорсткому буксирі.

3. Під час обслуговування пересувного горщиковиготовлювача підготовлені ділянки теплиць потрібно звільнити від сторонніх предметів і незадіяного обладнання. Підходи та під'їзди до таких ділянок мають бути вільними.

4. Під час натягування дроту за допомогою ручної лебідки працівники мають дотримуватися безпечної дистанції та не перебувати у міжряддях, щоб уникнути травм внаслідок можливого обривання дроту.

Дріт необхідно прикручувати за допомогою плоскогубців. Натягнутий шпалерний дріт не повинен мати гострих кінців.

5. Усі роботи з вирощування розсади у теплицях дозволено виконувати тільки після вимкнення системи досвічування рослин.

6. Формувати шпалери, збирати врожай з верхньої частини рослин, пасинкувати, видаляти пагони, які відплодоносили, та відмерлі листки і zdeформовані плоди необхідно з використанням самохідних візків з гідравлічним підніманням платформи, ручних візків, обладнаних гальмом, самостійних драбин, пересувних самостійних платформ та спеціальних підставок.

7. Доставляти, дозувати і завантажувати необхідні компоненти для приготування живильних розчинів у гідропонних теплицях необхідно механізованим способом із використанням засобів колективного та індивідуального захисту.

8. Технологічні операції із застосуванням пестицидів потрібно виконувати з використанням спеціальних технічно справних машин і апаратів. Не допускається підтікання рідини в місцях з'єднання труб та шлангів і в місцях під'єднання розпилювачів.

9. Готувати робочі розчини пестицидів необхідно в окремому приміщенні, обладнаному витяжною вентиляцією.

10. Роботи із хімічного захисту рослин необхідно проводити не менше ніж двом працівникам із застосуванням відповідних ЗІЗ. Заправляти ранцеву апаратуру дозволено лише у приміщенні розчинного вузла чи на спеціально обладнаному майданчику.

11. Під час шлангового і ранцевого оброблення рослин пестицидами працівники повинні перебувати на відстані не менше ніж 10 м один від одного та обробляти ділянку в одному напрямку. Не дозволяється спрямовувати факел пестицидів на працівників, електроустановки та комунікації.

12. Роботи з протруювання посівного матеріалу необхідно виконувати у спеціально обладнаних приміщеннях.

13. У місцях протруєння посівного матеріалу не повинні перебувати сторонні особи.

14. Під час завантажування протруєного посівного матеріалу в тару і її пакування необхідно застосовувати спеціальне обладнання.

15. Протруєний посівний матеріал необхідно зберігати у спеціальних приміщеннях.

16. Не дозволяється використовувати протруєний посівний матеріал для інших потреб, крім сівби.

17. Перевозити протруєний посівний матеріал без тари заборонено.

18. Транспортні роботи у теплицях необхідно здійснювати технічно справними транспортними засобами з габаритами, що забезпечують безпечне проведення робіт.

19. Тара, яку використовують для збирання і транспортування тепличної продукції, повинна відповідати вимогам чинного законодавства України.

11. Вимоги щодо безпеки при зрошувальному землеробстві

1. Конструкції зрошувальних машин повинні відповідати чинним стандартам.

2. Експлуатація зрошувальної техніки повинна здійснюватися відповідно до вимог ДСТУ EN 908:2014 „Сільськогосподарські та лісогосподарські машини. Машини зрошувальні з намотувальним барабаном. Вимоги щодо безпеки” та ДСТУ EN 909:2014 „Сільськогосподарські та лісогосподарські машини. Машини для кругового та фронтального зрошування. Вимоги щодо безпеки”.

VI. ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ОДЕРЖАННЯ ПРОДУКЦІ ТВАРИННИЦТВА

1. Вимоги щодо безпеки під час приготування кормів

1. Під час підготовки до роботи подрібнювачів необхідно перевірити балансування ротора, кріплення ножів, молотків і протиризальної пластини, справність і надійність кріплення кришки дробильної камери, наявність захисних огорожень на передачах та рухомих частинах машин.

2. При підготовці до роботи живильників та подрібнювачів слід перевірити кріплення болтових з'єднань, натяг ременів і ланцюгів. Рухомі та нерухомі ножі подрібнювачів мають бути закріплені болтами з контргайками, а зазори між ними - відповідати значенням, вказаним у паспорті машини.

3. Перед запуском подрібнювача потрібно впевнитися у відсутності сторонніх предметів усередині нього і на живильниках.

4. Подавати продукти в подрібнювач дозволяється тільки після виходу його ротора у робочий режим.

Продукт необхідно подавати у машину рівномірно, використовуючи для цього спеціальні дерев'яні подавачі-проштовхувачі з ручкою довжиною не менше ніж 1 м.

5. Під час завантажування подрібнювачів необхідно слідкувати, щоб до них не потрапляли сторонні предмети і змерзлі грудки технологічного продукту.

6. Очищати від забивання робочі органи (подрібнювачі, живильники тощо) потрібно тільки після вимкнення і остаточного зупинення обладнання.

7. Забороняється перебування працівників на платформі живильника під час його роботи та у зоні викидання подрібненої маси. Перебування працівників у ямах і траншеях допускається тільки при встановленні на подрібнювачах дефлектора і прямого рукава.

8. Автоклави встановлюють в окремому приміщенні з температурою повітря не нижче ніж 5° С.

9. Завантаження сировини в автоклави повинно бути механізованим.

10. У разі використання хімічних реагентів необхідно передбачати герметизацію обладнання та влаштування системи аспірації.

11. Перед кожним циклом парового оброблення кормів необхідно проводити гідравлічну перевірку автоклава, а також прилеглих трубопроводів і запірної арматури, використовуючи процес замочування сировини в автоклаві під тиском води не меншим, ніж робочий тиск пари.

12. Противаги кришок автоклавів мають бути огорожені, а їх маса відрегульована так, щоб унеможливити самовільне опускання кришок.

13. Випускання відпрацьованої пари в ємкість з водою здійснюється через барботувальний пристрій у нижній її частині. Ємкість з водою повинна мати пряме (таке, що не перекривається) сполучення з атмосферою за межами робочого приміщення.

14. Швидкознімні кришки автоклава протягом процесу обробки мають бути закриті на замок. При використанні прохідних автоклавів у тупиковій схемі неробочі кришки повинні мати заглушки.

15. Перед закриванням автоклава прилеглі поверхні кришок і торців очищаються від часток корму і змащуються графітним мастилом, яке не взаємодіє із гумою прокладок.

16. Для контролю тиску в автоклаві необхідно спостерігати за показаннями манометра на підвідному трубопроводі і не допускати підвищення тиску більше встановленого.

17. Перед подаванням води слід проконтролювати, щоб різниця температур між водою і стінками автоклава не перевищувала 45°C .

18. Швидкість розігрівання і охолодження стінок автоклава не повинна перевищувати 2°C за 1 хв. Регулювання теплообміну здійснюється подаванням води або пари за допомогою витратного вентиля.

19. Конденсат повинен відводитися в безпечне місце. При його зливанні необхідно переконатися, що навпроти зливного отвору відсутні люди.

20. Під час гідробаротермічного оброблення грубих кормів знімати або відкривати кришки устаткування дозволено тільки після припинення подавання пари та повного закриття вентилів.

21. Під час вивантажування кормів з автоклава необхідно провентилювати приміщення.

22. Кожний прес-екструдер повинен бути обладнаний пристроєм для примусового витяжного вентилявання. При непрацюючій вентиляції прес-екструдер включати не дозволяється.

23. Не дозволяється:

перебування навпроти регулятора-гранулятора під час запускання, зупинення і роботи прес-екструдера;

запускання прес-екструдера з частково закритими (або забитими продуктами) вихідними отворами регулятора-гранулятора;

забраття руками проби суміші на виході із шнека дозатора;

розбирання шнекової частини за температури деталей понад 45° С.

24. При хімічній обробці кормів запірні пристрої вмістищ з хімічними речовинами необхідно відкривати повільно і плавно без ривків та ударів металевими предметами.

25. Продувати контрольні крани і вентиля та відбирати проби аміачної води, каустичної соди та інших хімреактивів необхідно обережно із застосуванням відповідних ЗІЗ.

26. Переливати аміачну воду з однієї тари в іншу необхідно за методом "газового обв'язування", коли пара з наповненого вмістища потрапляє до порожнього. Працівники, які виконують таку роботу, повинні перебувати з навітряного боку.

27. Кислоти і формалін необхідно переливати з бутлів за допомогою сифонів, не допускаючи розбризкування рідин.

28. Готувати робочі розчини реагентів необхідно у закритих установках з мішалками. Подавати речовини і робочий розчин необхідно за допомогою механізмів або пристроїв (шнеки, насоси), що запобігають контакту працівників з реагентами.

29. Робочий розчин необхідно подавати у змішувачі-реактори через інжекторний пристрій.

30. Гасити вапно і обробляти ним солому необхідно у закритих вмістищах, заглиблених у землю і розміщених за межами приміщення.

31. Перед обслуговуванням, ремонтом і внутрішнім оглядом ємностей і трубопроводів з-під аміачної води та інших хімреагентів необхідно їх промивати й продувати повітрям або парою, які подаються в нижню частину ємкості при відкритому верхньому люкові. Люк ємності залишають відкритим до повного видалення з неї пари аміаку. Лише після цього можна виконувати ремонтні роботи та користуватись відкритим вогнем.

32. Для захисту працівників від опіків парою та гарячою водою з викидної труби запарника, верхня частина її відводиться у безпечне місце.

33. Перед відкриванням кришок запарників і варильних котлів необхідно закрити паровий вентиль і скинути тиск. Під час відкривання кришки необхідно стояти з того боку, в який її відкривають.

34. Перед зливанням конденсату із запарника необхідно впевнитися, що проти зливного отвору не стоять працівники.

35. Під час технологічних процесів перероблення кормів, що супроводжуються виділенням пилу, необхідно передбачити герметизацію усіх місць і джерел пилоутворення та їх аспірацію. Аспіраційні установки повинні вмикатися за 0,5 хв. до включення технологічних ліній і вимикатися через 3 хв. після зупинки ліній.

36. Зерно та інші компоненти кормів перед переробленням необхідно очищати від металевих та інших домішок.

37. Рідкі компоненти комбікормів необхідно вносити за допомогою шлюзових затворів або дозаторів, що запобігають їх розбризкуванню.

38. Робота з компонентами, які мають різкий неприємний запах (білкові, мінеральні, лікарські домішки), повинна проводитися при працюючій системі аспірації або місцевій вентиляції.

2. Вимоги щодо безпеки під час навантажування, транспортування та роздавання кормів

1. Під час зберігання, навантажування і транспортування кормів не можна допускати потрапляння до них сторонніх предметів.

2. Під час завантажування сипучих кормів працівники не повинні перебувати у кузові транспортного засобу.

3. Під час роботи навантажувачів працівники повинні узгоджувати свої дії з машиністом навантажувача.

4. Місця під'їждження транспортних засобів до вантажильних механізмів, приймальних бункерів мають бути обладнані відбійними брусами.

5. Трактор із навісним навантажувачем, для підвищення поздовжньої стійкості, необхідно укомплектовувати бульдозерною навіскою. Не допускається робота трактора з навісним знаряддям на схилах понад 8° (16 %). Не допускається перебування сторонніх осіб, а також перебування працівників під вантажем і стрілою в зоні дії навантажувачів, фуражирів.

6. Розробляти скирти, бурти, траншеї та інші кормосховища висотою понад 2 м необхідно вертикальними шарами, починаючи з краю верхньої частини, унеможливаючи зсунення або обвалення частини скирти, бурта,

траншеї тощо. Після вжиття необхідних заходів безпеки утворені козирки, навіси корму в скиртах, буртах і траншеях необхідно обвалити.

7. Транспортні засоби, поставлені під навантажування (розвантажування), мають бути загальмовані, щоб запобігти їх самовільному руху.

8. Перед виконанням транспортних робіт колісними тракторами необхідно передні і задні колеса встановити на максимальну ширину колії. Під час ожеледиці і у важкопрохідних місцях дороги на провідні колеса необхідно одягти ланцюги проти ковзання.

9. Для піднімання на транспортний засіб, завантажений соломою або сіном, чи для спускання з нього працівників належить забезпечити мотуззяними або приставними драбинами та організувати їх страхування.

10. Ремонт і технічне обслуговування стаціонарних кормороздавачів необхідно проводити при вимкненому рубильнику та знятих запобіжниках електричного щита. На щит потрібно вивісити плакат із написом "Не вмикати! Працюють люди".

11. Для роз'єднання і з'єднання тягових ланцюгів необхідно мати пристрої, які виключають зривання і викидання інструменту під час ремонту.

12. Не дозволяється здійснювати очищення, технічне обслуговування і ремонт трактора при ввімкненому двигуні.

13. Переміщувати вагонетку дозволяється тільки штовханням її від себе. Не дозволяється перебування на шляху руху вагонетки та їзда на ній. Під час розвантажування вагонетки з перевертальним кузовом працівник повинен

знаходитись у торці кузова, а його руки не повинні потрапляти у зону між рухомими та нерухомими частинами.

14. Заборонено експлуатувати підвісну дорогу зі зношеними підвісками, кріпленнями, зварними котками, підіймачами, запірними пристроями кузова і підіймача, а також погнутими рейками та розходженням їх у місцях стиків.

3. Вимоги щодо безпеки під час транспортування, переганяння та випасання тварин

1. Для перевезення тварин необхідно використовувати спеціальні машини-скотовози, свиновози або інші відповідно обладнані автомобілі. При використанні вантажних автомобілів борти їх повинні мати додаткову решітку заввишки не менше ніж 0,8 м із сітчастою або глухою стелею.

2. Перед тим, як виганяти тварин із секцій та приміщень, їх двері потрібно повністю відкрити і зафіксувати, забезпечуючи вільний прохід тварин у напрямку до місця вантаження.

3. Виводити тварин і починати їх вантажити необхідно від найближчих до виходу з приміщення станків або секцій. За умов прив'язного утримання телят і нетелів їх відв'язують і спрямовують на майданчик вантаження групами, а бугаїв, корів і бичків на відгодівлі, кнурів – індивідуально.

4. Майданчики мають бути обладнані розколами, прогонами, естакадами, міцними трапами з перилами, спеціальними вагами й фіксаторами.

5. Для запобігання травмуванню обслуговуючого персоналу у місцях вивантаження свиней із залізничних вагонів і автомашин повинні бути передбачені загони, які мають пандуси для спускання тварин.

Біля естакади, платформи має бути встановлений відбійний брус для автомобільного транспорту.

6. Не дозволяється підганяти тварин гострими, різучими або колючими предметами, а також короткими палицями і гумовими шлангами.

Під час завантаження і вивантаження молодняку великої рогатої худоби потрібно використовувати батоги і палиці довжиною не менше ніж 2 м та електропогоничі. Під час завантаження і вивантаження дорослих тварин додатково необхідно використовувати недоуздки або міцні мотузки.

Перед вантаженням тваринам із злим норовом необхідно ввести транквілізатори, якщо цих тварин не направляють на м'ясопереробку.

7. В місцях проведення вантажно-розвантажувальних робіт встановлюють естакади і напрямники руху тварин з огороженими проходами уздовж них для працівників, які обслуговують тварин.

Висота розташування проходу для працівників повинна становити 0,25 - 0,30 м від опорної поверхні проходу, ширина проходу для руху працівників 0,8 - 1,0 м, висота перил – 1,0 - 1,1 м.

8. Від країв бокових бортів кузова на естакаду встановлюють пересувні щити-перегородки заввишки 1,0 - 1,1 м.

9. Для працівників, зайнятих завантаженням і вивантаженням тварин, необхідно обладнувати острівці безпеки для захисту від розлючених тварин.

10. Скотовоз повинен бути укомплектований первинними засобами пожежогасіння (вогнегасники, багри), а також засобами безпечного поводження з тваринами (електропоганялки), які розміщують із зовнішнього боку скотовоза.

11. Транспортні засоби перед вантаженням необхідно звільнити від сторонніх предметів (цвяхів, дроту тощо), а днище кузова посипати піском, тирсою, подрібненою соломою. Металеve днище кузова слід застилати дерев'яними щитами.

12. Для вантаження та перевезення свиней на території ферми необхідно використовувати візок-трап з механічним приводом.

13. Розміщення і закріплення перегородок у скотовозі повинне забезпечувати найшвидше виведення тварин.

14. Сумарна вага свиней, які перевозяться, не повинна перевищувати вантажопідйомність машини.

15. Не дозволяється:

залишати тварин без нагляду на смузї відчуження дороги;

вести тварин по дорогах з покращеним покриттям, якщо поруч є інші дороги;

переганяти тварин по дорогах у темний час доби та за умов недостатньої видимості.

16. Для переганяння тварин через річки та інші водні перешкоди необхідно вибирати брід неглибокий, із рівним дном, без коріння, корчів та каміння.

17. Через залізничні колії тварин потрібно переганяти у спеціально визначених місцях. У туман, дощ або темний час доби тварин переводять на прив'язі не більше двох на одного погонича.

18. У темну пору доби і негоду на пасовищі повинні чергувати не менше як два пастухи.

4. Вимоги щодо безпеки під час прибирання, видалення, оброблення та зберігання гною

1. Під час роботи з мобільними механізмами для прибирання гною необхідно дотримуватися таких вимог:

прибирання гною у приміщеннях із безприв'язним утриманням худоби дозволяється лише за відсутності тварин;

під час прибирання гною бульдозером швидкість руху повинна забезпечувати безпеку людей і тварин;

під час руху бульдозера вздовж проходу тракторист-машиніст повинен стежити, щоб на його шляху не було працівників і тварин;

випускна труба трактора повинна бути обладнана іскрогасником;

після прибирання гною приміщення необхідно провітрювати до повного видалення відпрацьованих (вихлопних) газів.

2. Щоб уникнути перекидання тракторного агрегату під час вантаження гною з естакад, тракторист-машиніст повинен стежити, щоб ніж бульдозера не висувався за край естакади, який необхідно позначати тросом або мотузкою.

3. Тракторний навантажувач, ковшовий або грейферний, під час вантаження гною з гноєсховищ у транспортні засоби повинен стояти на рівній спланованій ділянці.

4. Під час вивантажування гною із гноєсховища ковшовим або грейферним навантажувачем не можна допускати утворення козирків у місцях вивантаження.

5. Переїжджати тракторним навантажувачем на нове місце можна тільки після звільнення грейфера або ковша від гною.

6. Під час переїжджання трактора необхідно установити його робочі механізми і домкрати у транспортне положення.

7. Тракторист-машиніст повинен стежити, щоб під час роботи навантажувача поблизу нього і під стрілою не перебували працівники.

8. Перед виходом із кабіни навантажувача тракторист повинен опустити грейфер або ківш, поставити усі важелі керування в нейтральне положення і виключити вал відбору потужності.

9. Перед початком роботи навантажувача необхідно подати попереджувальний сигнал.

10. Місця над гнойовим каналом, де тимчасово знято ґратку, мають бути огорожені.

11. Скребкові, стрічкові транспортери і люки для скидання гною або посліду мають бути огорожені захисними решітками.

12. Отвір для похилого транспортера у холодну пору року потрібно закривати щитом або фартухом із важкої тканини.

13. Перед початком завантажування транспортного засобу гноєм, а також перед зрушуванням з місця водій повинен переконатися, що в робочій зоні не перебувають працівники, після чого подати сигнал і розпочати вантажити гній або рушати.

14. Глибокі гноеприймачі, вмістища для збереження рідкого гною, аеротенки, гноесховища повинні бути обладнані захисними огорожами або перилами. Металеві сходи з рифленою поверхнею необхідно періодично очищати від бруду, льоду і снігу.

15. Пневматичні установки для видалення рідкого гною повинні бути обладнані запірною арматурою для від'єднання гноєнакопичувача від повітропроводів.

16. Приймальна лійка гноєнакопичувача повинна бути обладнана захисною ґраткою, яка унеможливило потрапляння до нього довговолокнистих часток і сторонніх предметів. Експлуатувати пневмоустановку без захисної ґратки не допускається.

17. Під час видалення гною з гноєнакопичувачів пневматичною установкою не дозволяється відкривати люк і спускатися у накопичувач.

18. Під час транспортування гною не дозволяється виконувати будь-які роботи із запірним клапаном накопичувача, усувати несправності, затягувати болтові з'єднання на гноєпроводах.

VII. ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС УТРИМАННЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

1. Вимоги до машин і обладнання для приготування кормів

1. Конструкція ємкостей, бункерів для накопичення, зберігання і видання кормів повинна виключати:

утворення склепінь або мати пристрої, які руйнують склепіння без застосування ручної праці;

злежування кормів або передбачати пристрої для його попередження (ворушилки); передбачати захист внутрішніх стінок від налипання кормів.

У випадку неминучості налипання повинні бути передбачені засоби для очищення.

2. Контроль рівня заповнення бункерів-дозаторів повинен здійснюватися пристроями сигналізації.

3. Ємкості для рідких компонентів кормів повинні мати показчики рівня рідини або пристрої, які сигналізують про їх наповнення.

4. Робочі органи подрібнювачів кормів, які подають та підпресовують корми, повинні бути повністю закриті, за винятком зон проходження продукту, і забезпечені пристроями, які сигналізують або автоматично відключають їх у випадку перевантаження, забивання або потрапляння сторонніх предметів.

5. Приймальні горловини живильних механізмів, які завантажуються вручну, повинні мати закриту частину довжиною не менше ніж 0,85 м, а подрібнювальні барабани та інші аналогічні їм робочі органи, що обертаються, мають бути закриті та заблоковані з пристроями пуску та зупинки машини.

6. Кришки подрібнювальних барабанів повинні мати безпечні та зручні запірні пристрої.

7. Люки живильних і вивідних самопливів та шлюзових затворів необхідно розміщувати на такій відстані, щоб руки працівників під час очищення самопливу не могли потрапити на робочий орган.

8. Циклон та розвантажувач повинні мати люк для огляду і очищення, який закривається герметично. Доступ до люка повинен бути зручним і безпечним.

9. Дробарки повинні мати збалансований робочий диск, надійно закріплені ножі, молотки, протирізальні пластини, мати кришки камери подрібнення, захисні кожухи на передачах.

10. Дробарки, які використовуються для подрібнення фуражного зерна, слід забезпечити вибухорозрядними пристроями, приєднаними до трубопроводів і виведеними за межі приміщень.

11. Для обслуговування верхньої частини запарників і варильних котлів слід влаштувати драбини та площадки з поручнями.

12. Для запобігання опікам працівників паром і гарячою водою, які викидаються з відповідної труби, вільний кінець її повинен відводитися в безпечне місце.

13. Автоклави слід забезпечувати приладами для автоматичного записування температури і тиску робочого середовища. Прилади встановлюють в кабіні оператора або в іншому місці поблизу пультів і органів керування, щоб забезпечувався постійний нагляд за їх роботою та показаннями.

2. Вимоги до машин і обладнання для роздавання кормів

1. Мобільний кормороздавач повинен відповідати вимогам експлуатаційної документації та мати:

страхувальний ланцюг;

захисні кожухи;

пристрій для жорсткої фіксації карданного вала в транспортному положенні;

ручний привод гальм із фіксацією важеля.

2. Мобільні кормороздавачі, які агрегатуються з тракторами, мають бути забезпечені зчіпними пристроями, які виключають участь в агрегуванні допоміжного працівника.

3. Стаціонарні механізовані кормороздавачі, розташовані всередині годівниць, мають забезпечувати очищення годівниць від залишків кормів.

4. Конструкція натяжного пристрою шайбового транспортера доїльних установок має забезпечувати його легке і вільне регулювання.

5. Кожух шайбового кормороздавача всередині має бути покритий звукопоглинаючим матеріалом.

6. Висота розміщення завантажувальних горловин стаціонарних кормороздавачів від підлоги повинна забезпечувати стикування завантажувачів із роздавачем. Зазор по висоті не повинен перевищувати 0,1 м.

7. Лінії роздачі кормів, які включаються із загального пульта керування і розміщуються у віддаленій точці поля зору працівника, а також ті, що обслуговуються двома та більше працівниками, мають бути обладнані передпусковою сигналізацією.

8. Для зручності очищення і безпеки обслуговування трос-шайбових, шнекових, спіральних-пружинних роздавачів їх конструкція повинна дозволити реверсування робочих органів під час їх забивання матеріалом.

9. Огородження приводних і натяжних барабанів стрічкових транспортерів мають бути заблоковані з приводом так, щоб під час їх знімання або неправильного встановлення транспортер автоматично відключався.

3. Вимоги до доїльних установок і обладнання для первинної обробки молока

1. Основне технологічне обладнання для доїння та первинної обробки молока має бути пофарбоване у світлі кольори.

2. Огородження муфти вакуумної установки має бути відкидним та зручним і безпечним під час повертання муфти перед пуском в умовах зимової експлуатації.

3. У вакуумній системі, безпосередньо за вакуумним насосом, має бути встановлена ізоляційна вставка (гумовий або поліетиленовий шланг) довжиною не менше ніж 1 м.

4. Роздавачі-дозатори доїльних установок повинні виключати виділення пилу з корму, який видається, і бути зручними для очищення. Трубопроводи для подавання сипучих кормів мають бути надійно герметизовані, щоб не допускати виділення пилу в приміщення.

5. Прямок для встановлення молочного насоса доїльних установок має бути огорожений перилами висотою не менше ніж 1 м.

6. Ділянки молокопроводу, які обладнані системою автоматичного підймання, у піднятому положенні мають розміщуватися на такій висоті, яка би забезпечувала вільний проїзд кормороздавачів та інших машин.

7. Вузли і деталі доїльних установок та молочного обладнання, які вимагають періодичного очищення і миття із застосуванням ручної праці, мають забезпечувати їх легке розбирання і збирання, бути доступними для миття і чищення та не мати гострих країв і задирок.

8. Резервуари-охолоджувачі молока повинні бути забезпечені пристроями для механічного миття із застосуванням дезінфікуючих розчинів.

9. Привод мішалки резервуара-охолоджувача молока має бути заблокований з кришкою люка для його виключення під час відкривання останнього.

10. Флягопропарювачі необхідно обладнувати витяжним кожухом-відсмоктувачем або зонтом.

11. Подача води або пари повинна здійснюватися тільки при наявності фляг на дерев'яних прокладках і включеній вентиляції.

12. Пускові педалі флягопропарювачів слід огороджувати, щоб запобігти спрацьовуванню під час випадкового падіння на них будь-яких предметів.

13. Центрифужні очисники молока повинні експлуатуватися тільки із справним гальмом. Застосування нештатних засобів гальмування не допускається.

14. Не дозволяється використовувати сепаратори при наявності сторонніх шумів, підвищеній вібрації та з розбалансованим барабаном.

4. Вимоги до обладнання для напування тварин

1. Водороздавачі та пересувні автонапувалки мають бути обладнані підставками, які підкладаються під сніці, коли їх від'єднують від трактора.

2. Під колеса пересувних автонапувалок під час їх установа для напування тварин слід підкладати башмаки, а сніці встановлювати на підставки.

3. Колодязі з механічним підйманням води мають бути постійно закриті кришками. Під час підймання води з колодязя живим тяглом або вручну кришки знімають. Колодязі при будь-яких способах підймання повинні бути огорожені.

4. На відкритих місцях узимку колодязі з навітряного боку захищають вітрозахисним щитом. Лід навколо них слід сколювати, а територію посипати піском.

5. Напування великої рогатої худоби повинні проводитися із індивідуальних або групових автонапувалок, приєднаних до водопроводу або резервуара, або з пересувних напувалок. Напувалки повинні забезпечувати вільне напування тварин у будь-який час.

6. Під час напування тварин пересувними напувалками в місцях водопою напувалки мають бути загальмовані.

7. Місце забору води з водойм має бути достатньо широким для під'їзду та розвороту транспортного засобу, що агрегатується з водороздавачем. Під'їзд до води повинен бути рівним, пологим, з кутом ухилу не більше 12° ; берег водойми повинен бути захищений від обвалу.

5. Вимоги до обігріву тварин

1. Монтаж інфрачервоних опромінювачів повинен проводитися згідно з вимогами НПАОП 40.1-1.01-97.

2. Усі опромінювачі з інфрачервоними джерелами повинні експлуатуватись із захисною сіткою з підвіскою на відстані не менше ніж 1 м

по вертикалі та горизонталі від вікна випромінювання до поверхні легкозаймистих матеріалів (соломи, дерева, пластмаси тощо).

3. Технічне обслуговування, ремонт, очищення опромінювачів і випромінювальних установок та зміну висоти підвісу опромінювачів потрібно проводити тільки після їх повного відключення від електромережі та охолодження.

4. На кожному об'єкті, обладнаному випромінювальними установками, мають бути захисні окуляри із світлофільтрами або захисні щитки.

5. Не дозволяється використовувати опромінювальні установки з відкритими струмопровідними частинами.

6. Для захисту від надмірного ультрафіолетового випромінювання застосовують захисні екрани: хімічні (хімічні речовини, креми, що поглинають випромінювання) та фізичні (перешкоди, що випромінюють, поглинають або розсіюють промені). Очі слід захищати окулярами із захисним склом. Повний захист від ультрафіолетового випромінювання усіх хвиль забезпечує флінтглас (скло, що вміщує окис свинцю) товщиною 2 мм.

7. Підлога з електрообігрівом у тваринницьких приміщеннях повинна відповідати вимогам НПАОП 40.1-1.01-97.

6. Вимоги до утримання бугаїв та взяття сперми

1. Прив'язувати бугаїв-плідників у стійлах необхідно міцною двосторонньою прив'яззю - ланцюгом із катаного дроту діаметром 8 мм або інших рівноміцних матеріалів. Прив'язь має бути достатньо вільною, щоб вона не заважала тварині лягати. Під металевий ланцюг ошийника необхідно підкладати ремінь.

2. Ланцюговий елемент прив'язі потрібно з'єднувати з ошийником за допомогою карабіна з автоматичною заскочкою.

3. Кожний бугай, призначений для відтворення стада, повинен мати металеве кільце, встановлене у 9-11-місячному віці в носову перегородку. Кільце фіксується у верхньому положенні до налобного ременя.

4. На прогулянку бугаїв виводять на повіді і обов'язково за допомогою палиці-води́ла довжиною не менше 2 м із карабіном, яким їх чіпляють за носове кільце. Не допускається одночасне виведення на прогулянку бугаїв і корів.

5. Для бугаїв необхідно обладнати майданчики з механічними пристроями для примусового водіння.

6. У бугаїв-плідників у молодому віці необхідно проводити видалення рогів. Бугаям із злим нором необхідно надівати наочники прямокутної форми, виготовлені із шкіри розміром 30 x 40 см, а при наявності рогів – прикріплювати на них дерев'яні пластинки. Виводити таких бугаїв необхідно на розв'язках двом скотарям.

7. На вигульних двориках дозволяється вигулювати на прив'язі лише одного бугая. Для виведення бугая з індивідуального дворика скотар повинен не заходячи у дворик зачепити бугая палицею-водилом за носове кільце і тільки після цього відчепити карабін прив'язі та відчинити випускні двері.

8. Чистити та мити бугаїв можна лише після фіксації їх на короткій прив'язі. При цьому тваринам дають невелику кількість корму та уважно спостерігають за їх поведінкою під час чищення.

9. Під час чищення годівниць і роздавання корму голову бугая необхідно фіксувати ланцюгом із карабіном (скотар при цьому повинен знаходитися у кормовому проході).

10. Перед привчанням бугая до нових працівників його потрібно кілька днів утримувати на зменшеному раціоні.

11. У разі виявлення у бугая негативної реакції щодо скотаря, який його доглядає, скотар повинен замінити свій спеціальний одяг. Якщо це не допомагає, необхідно доручити доглядати цього бугая іншому скотарю з цього приміщення і при цьому додатково вивчити характер поведінки бугая.

Усі плідники виявляють негативну реакцію на різкі запахи (наприклад алкоголю) та одяг червоного, білого або яскравого кольору.

12. Для усунення розвинутої буйної поведінки бугая необхідно перевести його на нове місце. У нових умовах розвинутий рефлекс затухає.

13. Технікам штучного осіменіння та працівникам, що постійно доглядають бугаїв, не дозволяється бути присутніми під час проведення болісних для бугая профілактичних і лікувальних процедур, а також під час розчищення ратиць, обрізування рогів, вставлення носових кілець тощо.

14. Сперму від бугаїв беруть у спеціальному приміщенні (манежі) із станком, який захищає працівників від травмування.

7. Вимоги до зберігання та перевезення сперми

1. Пункти штучного осіменіння (приміщення, де зберігається заморожена сперма, ведеться технологічна робота з нею та штучне осіменіння корів і телиць) будують за типовими або індивідуальними проектами, погодженими в установленому законодавством порядку. Допускається організація пунктів у

переобладнаних приміщеннях, які відповідають установленим ветеринарно-санітарним вимогам, з обов'язковим технічним оснащенням: електричним освітленням, опаленням, водопроводом, вентиляцією (примусовою або природною), бактерицидними лампами і дезбар'єром.

2. Усі приміщення пункту штучного осіменіння, обладнання і територію біля пункту необхідно утримувати в чистоті та належному порядку. У приміщенні не повинно бути мух. Не дозволяється вхід до пункту стороннім особам.

3. Щоденно після закінчення роботи необхідно прибирати всі приміщення, мити станки та підлогу.

4. Під час роботи з посудинами Дьюара необхідно виконувати вимоги експлуатаційної документації та Інструкції із штучного осіменіння корів і телиць, затвердженої наказом Міністерства аграрної політики України від 01 серпня 2001 року за № 230, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 жовтня 2001 року за № 852/6043.

5. При роботі з криогенним обладнанням слід виконувати такі вимоги:

- посудини Дьюара встановлювати не ближче 1 м від нагрівальних приладів;
- не допускати падіння посудин Дьюара, а також ударів по них;
- горловини посудин повинні бути постійно закриті тільки пінопластовими кришками, які входять до комплекту посудин;
- проводити контроль за накопичуванням кисню в рідині, що знаходиться в посудині, і своєчасно її видаляти при досягненні концентрації кисню 15%;
- не видаляти збагачену киснем рідину з посудини Дьюара випаровуванням;
- не заливати рідкий азот з домішками повітря і рідкого кисню;